

Drangedal kommune

Mål for forvaltning av hjort i Drangedal kommune 2012 - 2014

Vedtatt av Fagnemnd for utmark: 01.06.2012

Bakgrunn:

I § 1 i Lov om viltet sies det: ” Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæringen og friluftsliv. ”Denne paragrafen danner bakgrunn for forvaltning av alt vilt, også hjort.

Dagens situasjon:

Hjortebestanden øker fortsatt sakte, men sikkert i Drangedal noe som vises ved at fellingene går oppover og det blir sett mer dyr.

Hjorten i Telemark er blant landets flotteste når det gjelder kvalitet. Dette er noe som bør tas vare på. Hjorten representerer store verdier.

Det er en del bekymring blant grunneiere når det gjelder hjort i forhold til skader på skog. Vi vet ikke nok om dette ennå. Men vi vet at det finnes eksempler på at hjorten har gjort betydelig skade på gran. Dette er gjerne knyttet til store tettheter av dyr ofte i sammenheng med vinterfôring. Samtidig vet vi at det finnes områder med en relativt stor bestand av hjort hvor det overhode ikke finnes skader på skog.

Det har også vært uttrykt bekymring over en mulig næringskonkurransen mellom elg og hjort. Dette er også forhold vi ikke vet nok om ennå. Men antakelig vil konkurransen internt i elgstammen eller internt i hjortestammen, bli like avgjørende som mellom artene. Vi vet at hjorten har hatt en stor vekst i Telemark (og landet ellers) samtidig med at vi har hatt tidenes største elgstamme. Anatomien på elg og hjort er svært forskjellige. Mens elgen har kort hals og er tilpasset beiting i busksjiktet, har hjorten en lengre hals for å kunne beite nær bakken. Dette viser at de er tilpasset til å utnytte forskjellige beiteplanter og ikke i utgangspunktet konkurrerer om de samme beiteplantene. Næringskonkurransen kan heller være aktuelt i forhold til rådyr. Hjorten er også i likhet med rådyr følsom overfor store snømengder og harde vintre.

Ønsket situasjon:

Den optimale hjortestammen bør bestå av flest mulig produktive dyr og gi en høy og mest mulig stabil avkastning til nytte og glede for rettighetshavere, jegere og den øvrige befolkning.

Hjortestammen bør være så stor som mulig, uten at beitegrunnlaget blir ødelagt og uten at det skapes for store andre problemer med for eksempel uakseptable beiteskader på skog og innmark.

Hjortestammen bør ikke tillates å bli så stor at det går ut over vektutviklingen og den generelle kvaliteten på dyrene. Vi skal ta vare på den gode kvaliteten som nå er i stammen.

Forutsetninger for en optimal hjortestamme vil være:

- Nok vinterbeite av god kvalitet
- Nok produktive hinder i bestanden
- Nok store bukker i bestanden
- En bestandstørrelse tilpasset beite, skogskader og trafikk

Dersom vi lykkes med dette vil det gi:

- Store dyr
- En produktiv stamme
- Ubetydelige skogskader
- Økt avkastning

Kommunens målsetting:

Hovedmål for hjorteforvaltningen:

En sunn, produktiv og bærekraftig bestand som gir en høy og mest mulig stabil avkastning til nytte og glede for rettighetshavere, jegere og den øvrige befolkning.

Hjortebestanden bør holdes på et nivå som ikke forringer beitegrunnet, ikke skaper uakseptable skogskader og uhåndterlige trafikkproblemer.

Mål for bestandsutviklingen i Drangedal kommune:

Hjortebestanden i Drangedal må fortsatt sies å være relativt beskjeden med et gjennomsnitt av sette dyr de syv siste årene på 323, mot 489 i 2011. Hjorten i Drangedal oppleves på samme måte som i andre kommuner i Telemark med at den synes å oppholde seg klumpvis. Det betyr at enkelte områder i kommunen har en relativt høy hjortetetthet, mens hjorten kan være totalt fraværende i andre områder.

Hva ønsker vi med hjorten i kommunen vår?

Målet for den videre bestandsutviklingen bør være å bygge opp stammen ytterligere slik at flest mulig rettighetshavere kan få nytte og glede av dette viltet, men uten at det blir vesentlige skader på skog og innmark.

For å øke bestandsstørrelsen effektivt, bør uttaket av hunndyr være lite i forhold til hanndyr slik at vi sikrer størst mulig reproduksjon. Vi vet at hjorten er polygam, det vil si at en hann parer seg med flere hunner samme sesong. Vi kan derfor ha en større andel hunner i bestanden inntil vi når ønsket bestandsstørrelse. Hjorten tåler trolig noe større skjevhet i strukturen enn elgen. Dersom man har en god gjennomsnittsalder (4-6 år) i bukkesegmentet, er det trolig uproblematisk med et hind per bukk forhold på 3-3,5:1. De tre siste årene har sett hind per bukk ligget på henholdsvis 1,7(2009), 1,8(2010) og 1,8(2011). Som for elg er det også for hjort svært viktig med en viss andel store bukker i bestanden.

Delmål

Bestandsovervåkning - alle jaktfelt skal:

- Føre sett hjort-skjema.
- Registrere vekter på alle skutte dyr.
- Leverer inn tenner for aldersbestemmelse.
- Registrere flått og hjortelusflue på felte dyr.

Bestands-planer/områder

- Det skal jobbes for at flest mulig vald tildeles gjennom bestandsplaner. Innen målperiodens utløp skal minst 60 % av godkjent areal tildeles gjennom bestandsplaner. (Fagnemnda skal foreslå inndeling av nye bestandsplanområder for elg og hjort for heile kommunen og følge opp dette på lokale møter).
- Bestandsplanområder og vald med bestandsplan skal gis en reel mulighet til å påvirke utviklingen av "egen" bestand.
- Alle bestandsplaner skal rulleres samme år.
- En stor andel av uttaket bør være yngre hanndyr.

Bestandsutvikling

- Avskyting av hind skal begrenses inntil vi oppnår et hind : bukk forhold på omkring 3,5:1 (snitt 2009-2011: 1,8)
- Sett kalv pr. hind skal ligge over 0,6 (snitt 2009-2011: 0,5)
- Gjennomsnittlig kalv- og ungdyrvekter skal opprettholdes på dagens nivå (snitt 2009-2011: 30/51)

Oppfordringer til valda

- Avskytingen av de største bukkene bør begrenses (for å opprettholde en sterk stamme).
- Avskytingen hunndyr bør begrenses mest mulig (for å opprettholde en høy produksjon).

Tilskudd

- Alle vald/bestandsplanområder i Drangedal som utarbeider bestandsplan gis et årlig driftstilskudd etter søknad på 4000,- kr.
- Alle vald/bestandsplanområder i Drangedal med tellende areal over 100 000 daa og som utarbeider bestandsplan, gis et årlig driftstilskudd etter søknad på 8000,- kr.

Disse målene evalueres hvert år for å fange opp endringer i bestanden underveis